

ปีที่ 5 ฉบับที่ 19 : 17 พฤษภาคม 2545 <http://epid.moph.go.th/>

วิทยาลัยนวกองระบาดวิทยา

“ศูนย์ความร่วมมือชาวยุโรประดับสากล ในด้านงานระบาดวิทยา ประสานความร่วมมือภายในกับเครือข่ายและนานาชาติประเทศ
สร้างองค์ความรู้และภูมิปัญญา ป้องกันโรคภัย และส่งเสริมสุขภาพประชาชน”

สัปดาห์ที่ 19 ระหว่างวันที่ 5 - 11 พฤษภาคม 2545

ส่งรายงานข้อมูลเฝ้าระวังโรคทางระบาดวิทยาเร่งด่วนทันตามกำหนดเวลา

สัปดาห์ที่ 68 จังหวัด คิดเป็นร้อยละ 89.47

สารบัญ

★ ก้าวทันโรค	302
ผู้ป่วยโรคจากการประกอบอาชีพ และสิ่งแวดล้อมในเขต 4	
★ ข้อมูลรายงานสถานการณ์การเฝ้าระวังโรค ทางระบาดวิทยาเร่งด่วน	
สัปดาห์ที่ 19 (5 - 11 พฤษภาคม 2545)	305
★ แผนภูมิโรคไข้เลือดออก	311
★ สรุปข่าวการระบาด	313
(วันที่ 4 - 10 พฤษภาคม 2545)	
★ บันทึกท้ายบท	313

.....
ทุกรายงานมีคุณค่าต่อระบบเฝ้าระวัง
และการควบคุมป้องกันโรค
โปรดช่วยกันตรวจสอบ จำนวนและความถูกต้อง
และส่งให้ทันตามกำหนดเวลา
.....

โปรดส่งรายงานให้กองระบาดวิทยา
ภายในเช้าวันอังคาร

ก้าวทันโรค

ผู้ป่วยโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อมในเขต 4

กลุ่มงานระบาดวิทยาสิ่งแวดล้อม
กองระบาดวิทยา สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข

สถานการณ์ในปัจจุบัน มีการประกอบกิจการภาคอุตสาหกรรมเพิ่มมากขึ้น ทำให้มีผู้ป่วยด้วยโรคที่เกิดโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อมเพิ่มขึ้น ด้วย การรายงานโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม จึงมีความสำคัญที่จะทำให้ทราบขนาดและรายละเอียดเชิงพรรณนาของปัญหา เพื่อแก้ไขได้ อย่างทันทั่วทั้งที่ ข้อมูลโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อมของประเทศ ไทยในปัจจุบันเป็นการรวบรวมข้อมูลจากบัตรรายงาน 506 ที่มีการเพิ่มเติม การรายงานโรคจากการประกอบอาชีพไว้ในตอนท้ายของบัตร จากการ รวบรวมการรายงานโรคในกลุ่มนี้ ด้วยบัตร รง. 506 พ.ศ. 2544 ของ จังหวัดในเขต 4 (ราชบุรี เพชรบุรี นครปฐม สมุทรสาคร สมุทรสงคราม กาญจนบุรี และประจวบคีรีขันธ์) พบผู้ป่วยพิษจากตัวทำละลาย 6 ราย (อัตราป่วย 0.15/ประชากรแสนคน) โรคปอดจากการประกอบอาชีพ 1 ราย (อัตราป่วย 0.02/ประชากรแสนคน) พิษตะกั่ว 1 ราย (อัตราป่วย 0.02 ต่อประชากรแสนคน) พิษจากสังกะสี 1 ราย (อัตราป่วย 0.02/ประชากรแสนคน) และพิษจากสารกำจัดศัตรูพืช 96 ราย (อัตราป่วย 2.41/ประชากรแสนคน) ซึ่งจำแนกตามจังหวัดต่าง ๆ ดังนี้

จังหวัดราชบุรี

- Lead poisoning 1 ราย อายุ 23 ปี อาชีพรับจ้าง
- Petroleum poisoning 4 ราย; อายุ 1-2 ปี (3 ราย), อายุ 46 ปี (1 ราย) ทุกรายมีสาเหตุจากการดื่มน้ำมันก๊าด น้ำมันเบนซิน และน้ำมันสน โดยอุบัติเหตุ
- Pesticide poisoning 26 ราย; อายุ 1-13 ปี (5 ราย), 14-65 ปี (21 ราย) ผู้ป่วยส่วนใหญ่มีอาชีพ เกษตรกรรม และรับจ้าง ผู้ป่วยเด็กเกิดจากอุบัติเหตุ ได้แก่ การนำกระดาศที่มียากำจัดหนูมาห่อข้าว, อมถั่วฝักยาวที่ฉีดพ่นยาฆ่าแมลง, การกินยาเบื่อหนูโดยไม่ตั้งใจ

จังหวัดกาญจนบุรี

- Pneumoconiosis 1 ราย อายุ 44 ปี อาชีพรับจ้าง
- Pesticide poisoning 11 ราย อายุระหว่าง 15-65⁺ ปี อาชีพเกษตรกรรม และรับจ้าง

จังหวัดนครปฐม

- Pesticide poisoning 52 ราย อายุระหว่าง 15-65⁺ ปี ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมและรับจ้าง

จังหวัดเพชรบุรี

- Pesticide poisoning 7 ราย ; อายุ 1 ปี 10 เดือน (1 ราย), อายุ 15-44 ปี (6 ราย) ประกอบอาชีพเกษตรกรรมและรับจ้าง ผู้ป่วยเด็กมีประวัติการสัมผัสสารกำจัดศัตรูพืชโดยอุบัติเหตุ
- Zinc poisoning 1 ราย อายุ 5⁺ ปี
- Petroleum poisoning 2 ราย ; อายุ 11 เดือน (1 ราย), กลุ่มอายุ 35-44 ปี (1 ราย)

อาชีพรับจ้าง ผู้ป่วยเด็กสาเหตุจากการกินน้ำมันโซล่า

จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ไม่มีรายงานผู้ป่วย

จังหวัดสมุทรสาคร และจังหวัดสมุทรสงคราม ไม่ได้รับรายงานผู้ป่วย

ในปี พ.ศ. 2544 กองระบาดวิทยา โดยกลุ่มงานระบาดวิทยาสิ่งแวดล้อม ดำเนินการพัฒนาระบบเฝ้าระวังโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม โดยใช้บัตรรายงาน 506/2 ใน 4 จังหวัดนำร่อง ได้แก่ สมุทรสาคร ลำปาง ชัยภูมิ และสงขลา เริ่มเก็บข้อมูลตั้งแต่เดือนมิถุนายน 2544 เป็นต้น จังหวัดสมุทรสาคร จัดทำรายงานโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม มีสาระสำคัญดังนี้

จำนวนบัตรรายงาน 506/2 ที่ได้รับจากสถานบริการสาธารณสุข จังหวัดสมุทรสาคร ระหว่างเดือนมิถุนายน-สิงหาคม 2544 รวม 62 ราย เป็นชาย 33 ราย หญิง 29 ราย ปัจจัยสาเหตุของโรค พบว่าเกิดจากการประกอบอาชีพ 28 ราย จากสิ่งแวดล้อม 4 ราย และไม่สามารถระบุได้ 30 รายซึ่งจำแนกตามกลุ่ม/รายโรคดังตาราง

ตาราง จำนวนผู้ป่วยโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม จำแนกตามกลุ่ม/รายโรค ระหว่างเดือนมิถุนายน-สิงหาคม 2544

กลุ่ม/รายโรค	จำนวน (ราย)
1. โรคปอดและการหายใจ	
- โรคปอดฝุ่นหิน	6
- โรคปอดฝุ่นไม้	1
2. โรคเหตุจากสภาวะทางกายภาพ	
- การเจ็บป่วยเหตุจากความร้อน	2

- การเจ็บป่วยเหตุจากแสง	304	3
กลุ่ม/รายโรค		จำนวน (ราย)
3. โรคผิวหนัง		
- ผิวหนังอักเสบจากการสัมผัส		8
- ผิวหนังอักเสบจากเหตุสารระคาย		5
- อื่น ๆ		1
4. โรคกระดูกและกล้ามเนื้อ		
- ปวดหลังจากงาน		11
5. โรคพิษจากสัตว์		
- พิษจากงู	(ไม่ระบุ)	2
	(เขี้ยวทางใหม่)	1
- พิษจากสัตว์อื่น ๆ	(ไม่ระบุ)	1
	(ตะขาบ)	2
6. โรคพิษพืช		-
7. โรคพิษโลหะหนัก		-
8. โรคพิษสารระเหยตัวทำละลาย		1
9. โรคพิษจากก๊าซ		
	- แอมโมเนีย	2
	- คาร์บอนไดออกไซด์	12
10. โรคพิษจากสารเคมีเกษตรและอื่น ๆ		
- สารกำจัดแมลงศัตรูพืช		1
- สารเคมีอื่น ๆ		3

ข้อที่น่าสังเกตคือ การรายงานโรคด้วยบัตร รง. 506/2 สามารถรายงานโรคได้ตามปัจจัยสาเหตุของโรค (การประกอบอาชีพ, สิ่งแวดล้อม) ทำให้ทราบสาเหตุที่ชัดเจนอันเป็นแนวทางในการดำเนินงานควบคุมและป้องกันโรคได้ดียิ่งขึ้น นอกจากนี้ในแบบ รง. 506/2 จัดแบ่งกลุ่มโรคเป็นกลุ่ม ๆ เพื่อสะดวกแก่การรายงานโรคด้วย อย่างไรก็ตาม ในขณะนี้การรายงานโรคด้วยบัตรรายงาน รง. 506/2 ยังไม่ได้ดำเนินการในทุกจังหวัด การประเมินปัญหาสุขภาพจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อมในภาพรวมของประเทศ ยังคงใช้ข้อมูลจากแบบ รง. 506 ถึงแม้ว่าจะมีความครบถ้วนและความถูกต้องค่อนข้างต่ำ ในอนาคตหากระบบการเฝ้าระวังโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อมสามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ และครอบคลุมพื้นที่เสี่ยง ข้อมูลการเฝ้าระวังโรคที่ได้จะน่าเชื่อถือ มีความถูกต้องและสามารถนำไปใช้ประโยชน์เพื่อการควบคุมป้องกันโรคที่เป็นปัญหาของพื้นที่ต่อไป